

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

► **B**

**NEUVOSTON DIREKTIIVI 92/50/ETY,
annettu 18 päivänä kesäkuuta 1992,
julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta**

(EYVL L 209, 24.7.1992, s. 1)

Muutettu:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► M1	Neuvoston direktiivi 93/36/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1993	L 199	1	9.8.1993
► M2	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/52/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 1997	L 328	1	28.11.1997

Muutettu:

► A1	Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirja	C 241	21	29.8.1994
	(mukautettu neuvoston päätöksellä 95/1/EY, Euratom, EHTY)	L 1	1	1.1.1995

Huom. Tämä konsolidoitu versio viittaa Euroopan laskentayksikköön ja/tai ecuun. Nämä viittaukset tulee ymmärtää 1 päivästä tammikuuta 1999 lähtien viittauksena euroon — neuvoston asetus (ETY) N:o 3308/80 (EYVL L 345, 20.12.1980, s. 1) ja neuvoston asetus (EY) N:o 1103/97 (EYVL L 162, 19.6.1997, s. 1).

▼B

NEUVOSTON DIREKTIIVI 92/50/ETY,**annettu 18 päivänä kesäkuuta 1992,****julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta**

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO,

joka ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 57 artiklan 2 kohdan viimeisen virkkeen ja 66 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa ⁽²⁾,ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,

sekä katsoo, että

Eurooppa-neuvosto on katsonut tarpeelliseksi toteuttaa sisämarkkinat,

on tärkeää toteuttaa toimenpiteitä sisämarkkinoiden luomiseksi asteittain 31 päivään joulukuuta 1992 mennessä; sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus taataan,

nämä tavoitteet edellyttävät julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamista,

sisämarkkinoiden toteuttamista koskevassa valkoisessa kirjassa määritellään toimintaohjelma ja aikataulu julkisten hankintojen avaamiseksi erityisesti palvelujen alalla, jolleivät nämä kuulu julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1971 annetun neuvoston direktiivin 71/305/ETY ⁽⁴⁾ ja julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 21 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/62/ETY ⁽⁵⁾ soveltamisalaan,

kaikkien direktiivissä 71/305/ETY tarkoitettujen hankintaviranomaisten on sovellettava tätä direktiiviä,

palvelujen vapaan liikkuvuuden esteitä on vältettävä; sen vuoksi palvelujen suorittajat voivat olla joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä; tämä direktiivi ei kuitenkaan estä soveltamasta toiminnan tai ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevia kansallisia sääntöjä, jos nämä ovat yhteisön oikeuden mukaisia,

menettelysääntöjen soveltamista sekä seurantaa varten palvelujen alaa voidaan parhaiten kuvata jakamalla ne tiettyjä yhteisen nimikkeistön nimikkeitä vastaaviin luokkiin; tämän direktiivin liitteissä I A ja I B viitataan Yhdistyneiden Kansakuntien CPC-nimikkeistöön (yhteiseen tavaraluokitukseen); tulevaisuudessa tämä nimikkeistö todennäköisesti korvataan yhteisön nimikkeistöllä; on varauduttava mukauttamaan liitteissä I A ja I B käytetty CPC-nimikkeistö vastaavasti,

tämä direktiivi koskee palvelujen suorittamista vain, jos se perustuu sopimukseen; direktiivi ei koske palvelujen suorittamista muilla perusteilla, kuten lakien, asetusten tai työ sopimusten perusteella,

perustamissopimuksen 130 f artiklan mukaan tutkimuksen ja kehityksen edistämiseksi voidaan vahvistaa Euroopan teollisuuden tieteellistä ja teknistä perustaa, ja julkisten hankintojen avaaminen auttaa osaltaan tämän tavoitteen toteutumista; osallistuminen tutkimusohjelmien rahoitukseen ei kuitenkaan kuulu tämän direktiivin

⁽¹⁾ EYVL N:o C 23, 31.1.1991, s 1 ja EYVL N:o C 250, 25.9.1991, s 4

⁽²⁾ EYVL N:o C 158, 17.6.1991, s 90 ja EYVL N:o C 150, 15.6.1992

⁽³⁾ EYVL N:o C 191, 22.7.1991, s 41

⁽⁴⁾ EYVL N:o L 185, 16.8.1971, s. 5. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 90/531/ETY (EYVL N:o L 297, 29.10.1990, s. 1).

⁽⁵⁾ EYVL N:o L 13, 15.1.1977, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 90/531/ETY (EYVL N:o L 297, 29.10.1990, s. 1).

▼B

soveltamisalaa; näin ollen direktiivi ei koske muita tutkimus- ja kehittämispalveluja koskevia sopimuksia kuin niitä, joista saatava hyöty koituu yksinomaan hankintaviranomaiselle käytettäväksi tämän omassa liiketoiminnassa, jos hankintaviranomainen korvaa suoritettun palvelun kokonaan,

kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta taikka siihen liittyviä oikeuksia koskeviin sopimuksiin liittyviä ominaisuuksia, joiden vuoksi sopimuksentekoa koskevien sääntöjen soveltaminen niihin ei ole tarkoituksenmukaista,

tiettyjä radiotoiminnan audiovisuaalisia palveluja koskevien sopimusten tekomenettelyyn liittyviä näkökohtia, joiden vuoksi sopimuksentekoa koskevien sääntöjen soveltaminen niihin on epätarkoituksenmukaista,

välimies- ja sovittelupalveluja suorittavat oikeushenkilöt tai luonnolliset henkilöt nimetään tai valitaan tavallisesti menettelyillä, joihin julkisyhteisöjen sopimuksentekoa koskevia sääntöjä ei voida soveltaa,

tässä direktiivissä tarkoitettuina rahoituspalveluina ei pidetä raha- ja valuuttakurssipolitiikan tai julkista velkaa tai varantojen hallintaa koskevan taikka muun politiikan keinoja, joihin sisältyy arvopapereihin tai muihin rahoitusvälineisiin liittyviä suorituksia; siksi tämä direktiivi ei koske arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeellelaskemista, hankintaa, myyntiä tai siirtoa koskevia sopimuksia; direktiivi ei myöskään koske keskuspankkien palveluja,

palvelujen alalla olisi sovellettava direktiiveissä 71/305/ETY ja 77/62/ETY säädettyjä poikkeuksia, jotka koskevat valtion turvallisuutta tai salassapitoa sekä muiden, kuten kansainvälisiin sopimuksiin sisältyvien, joukkojen sijoittamiseen liittyvien tai kansainvälisiä järjestöjä koskevien, sopimuksentekoa koskevien sääntöjen ensisijaisuutta,

tämä direktiivi ei rajoita erityisesti perustamissopimuksen 55, 56 ja 66 artiklan soveltamista,

erityisesti omaisuudenhoitoon liittyviä palveluja koskevat julkisyhteisöjen sopimukset saattavat joskus sisältää myös rakennusurakoita; direktiivin 71/305/ETY mukaisesti sopimusta pidetään julkista rakennusurakkaa koskevana sopimuksena vain, jos sen kohteena on rakennusurakan suorittaminen; jos tällainen rakennusurakka on merkitykseltään toissijainen, eikä sopimuksen varsinainen kohde, sopimusta ei pidetä julkista rakennusurakkaa koskevana sopimuksena,

tämä direktiivi ei vaikuta vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelystä 17 päivänä syyskuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/531/ETY (1) palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin liittyviin sääntöihin,

sopimukset, joissa on nimetty vain yksi hankintalähde, voidaan tietyissä olosuhteissa jättää kokonaan tai osittain tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle,

tarpeettomien muodollisuuksien välttämiseksi tätä direktiiviä ei sovelleta pieniin, tietyn kynnsarvon alittaviin sopimuksiin; tämä kynnsarvo voi periaatteessa olla sama kuin julkisia tavaranhankintoja koskevissa sopimuksissa; sopimuksen arvon laskeminen, kynnsarvojen julkistaminen ja mukauttamismenetelmä on säänneltävä samoin kuin yhteisön muissa hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevissa direktiiveissä,

sellaisten käytäntöjen poistamiseksi, jotka rajoittavat yleisesti kilpailua ja erityisesti muiden jäsenvaltioiden kansalaisten sopimuspuoleksi pääsyä, on parannettava palvelujen suorittajien mahdollisuuksia osallistua sopimuksen tekomenettelyihin,

tämän direktiivin täysimittainen soveltaminen on rajoitettava siirtymäkauden ajaksi sellaisiin palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joiden osalta sen säännökset tekevät mahdolliseksi toteuttaa kaikki valtioiden välisen kaupan lisäämismahdollisuudet; muita palveluhan-

(1) EYVL N:o L 297, 29.10.1990, s 1

▼B

kintoja koskevia sopimuksia on seurattava tietyn ajan ennen kuin tämän direktiivin täysimittaisesta soveltamisesta päätetään; tätä seurantaan varten on luotava järjestelmä; tämän järjestelmän on samalla tehtävä asianomaisille mahdolliseksi saada asiaa koskevaa tietoa,

julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekoon liittyvien sääntöjen on oltava mahdollisimman yhdenmukaiset julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien sääntöjen kanssa,

direktiiveissä 71/305/ETY ja 77/62/ETY olevat sopimuksentekoa koskevat säännöt voivat olla tarkoituksenmukaisia tarvittavin mukautuksin, joissa otetaan huomioon palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin liittyvät erityisnäkökohdat, kuten neuvottelumenettelyn valitseminen, suunnittelukilpailut, vaihtoehdot, palvelujen suorittajien toiminnan oikeudellinen muoto, tiettyjen toimintojen varaaminen tietyille ammattikunnille, rekisteröinti ja laadunvarmistus,

neuvottelumenettelyä, johon sisältyy ilmoituksen julkaiseminen, voidaan käyttää, jos suoritettavaa palvelua ei voida eritellä tarpeeksi täsmällisesti, erityisesti henkisten palvelujen osalta, jolloin sopimusta ei voida tehdä valitsemalla parasta tarjousta avoimia ja rajoitettuja menettelyjä koskevien sääntöjen mukaisesti, asianmukaisia tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroista tunnustamista koskevia yhteisön sääntöjä on sovellettava, kun sopimuksen tekomenettelyyn tai suunnittelukilpailuun osallistumiseksi on voitava esittää todisteet tietystä pätevyydestä,

tämän direktiivin tavoitteet eivät edellytä nykytilanteessa muutoksia kansallisessa hintakilpailussa tiettyjen palvelujen suorittajien välillä, ja

tämän direktiivin täytäntöönpanoa on tarkasteltava uudelleen viimeistään kolmen vuoden kuluttua siitä päivästä, joka on vahvistettu sopimuksentekoa koskevien sääntöjen saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä; erityisesti on tarkasteltava uudelleen mahdollisuutta saattaa direktiivi täysin sovellettavaksi useammanlaisiin palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO

Yleiset säännökset*1 artikla*

Tässä direktiivissä:

- a) 'julkisia palveluhankintoja koskevilla sopimuksilla' tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty palvelujen suorittajan ja hankintaviranomaisen kesken, lukuun ottamatta:
 - i) direktiivin 77/62/ETY 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja julkisia tavaranhankintoja koskevia sopimuksia tai direktiivin 71/305/ETY 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja julkisia rakennusurakoita koskevia sopimuksia,
 - ii) direktiivin 90/531/ETY 2, 7, 8 ja 9 artiklassa tarkoitetuilla aloilla tehtyjä sopimuksia ja kyseisen direktiivin 6 artiklan 2 kohdan edellytykset täyttäviä sopimuksia,
 - iii) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä rahoitusmuodolla tahansa taikka näihin liittyviä oikeuksia koskevia sopimuksia; tätä direktiiviä sovelletaan kuitenkin missä tahansa muodossa tehdyn hankinta- tai vuokrasopimuksen kanssa, samanaikaisesti ennen sitä tai sen jälkeen tehtäviin rahoituspalveluja koskeviin sopimuksiin,
 - iv) radiotoiminnan harjoittajien ohjelmien hankkimista, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskevia sopimuksia sekä radiolähetysaikaa koskevia sopimuksia,

▼B

- v) puhelin-, teleksi-, radiopuhelin-, henkilöhaku- ja satelliittiviestintäpalveluja koskevia sopimuksia,
 - vi) välimies- ja sovittelupalveluja koskevia sopimuksia,
 - vii) arvopaperien tai muiden rahoitusvälineiden liikkeellelaskemiseen, hankintaan, myyntiin ja siirtoon liittyviä rahoituspalveluja sekä keskuspankkien palveluja koskevia sopimuksia,
 - viii) työsopimuksia,
 - ix) muita tutkimus- ja kehittämisspalveluja koskevia sopimuksia kuin niitä, joista saatava hyöty koituu yksinomaan hankintaviranomaiselle käytettäväksi tämän liiketoiminnassa, jos hankintaviranomainen korvaa suoritettun palvelun kokonaan;
- b) 'hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia, yhden tai useamman edellä tarkoitetun viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä.
- 'Julkisoikeudellisella laitoksella' tarkoitetaan laitosta,
- joka on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita ja joka ei harjoita teollista tai kaupallista toimintaa,
 - joka on oikeushenkilö
- ja
- jonka rahoituksesta suurin osa on peräisin valtiolta, alueellisilta tai paikallisilta viranomaisilta taikka muilta julkisoikeudellisilta laitoksilta tai jonka johto on näiden laitosten valvonnan alainen taikka jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä valtio, alueellinen tai paikallinen viranomainen taikka muu julkisoikeudellinen laitos nimittää enemmän kuin puolet.
- Direktiivin 71/305/ETY liitteessä I on luettelo tämän alakohdan toisessa alakohdassa säädetty edellytykset täyttävistä julkisoikeudellisista laitoksista tai sellaisten ryhmistä. Luettelot laaditaan mahdollisimman täydellisiksi, ja niitä voidaan tarkistaa kyseisen direktiivin 30 b artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen;
- c) 'palvelujen suorittajalla' tarkoitetaan palveluja suorittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä julkisoikeudelliset laitokset mukaan luettuina. Palvelujen suorittajaa, joka jättää tarjouksen, nimitetään "tarjoajaksi" ja palvelujen suorittajaa, joka pyytää kutsua osallistua rajoitettuun menettelyyn tai neuvottelumenettelyyn, nimitetään "ehdokkaaksi";
 - d) 'avoimilla menettelyillä' tarkoitetaan kansallisia menettelyjä, joissa kaikki halukkaat palvelujen suorittajat voivat jättää tarjouksia;
 - e) 'rajoitetuilla menettelyillä' tarkoitetaan kansallisia menettelyjä, joissa vain hankintaviranomaisen kutsumat palvelujen suorittajat voivat jättää tarjouksia;
 - f) 'neuvottelumenettelyillä' tarkoitetaan kansallisia menettelyjä, joissa hankintaviranomaiset ottavat yhteyttä valitsemiinsa palvelujen suorittajiin ja niistä yhden tai useamman kanssa neuvottelevat sopimuksen ehdoista;
 - g) 'suunnittelukilpailuilla' tarkoitetaan kansallisia menettelyjä, joilla hankintaviranomainen voi hankkia pääasiassa seutus suunnittelun, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin tai maanrakennuksen taikka tietojenkäsittelyn alalla suunnitelman tai ehdotuksen, jonka tuomari valitsee kilpailulla, jossa voidaan antaa palkintoja.

2 artikla

Jos julkisyhteisön sopimus on tarkoitettu koskemaan sekä direktiivissä 77/62/ETY tarkoitettuja tavaroita että tämän direktiivin liitteissä I A ja I B tarkoitettuja palveluja, tätä direktiiviä sovelletaan siihen, jos kyseisten palvelujen arvo on suurempi kuin sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden arvo.

▼B

3 artikla

1. Tehdessään julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia tai järjestäessään suunnittelukilpailuja hankintaviranomaisten on noudatettava tämän direktiivin säännösten mukaisia menettelyjä.
2. Hankintaviranomaisten on varmistettava, että palvelujen suorittajia kohdellaan tasapuolisesti.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hankintaviranomaiset noudattavat tätä direktiiviä tai huolehtivat sen noudattamisesta silloin, kun niiden antama suora tuki palveluhankintaa koskevalle sopimukselle, jonka on tehnyt muu yksikkö kuin hankintaviranomainen itse direktiivin 71/305/ETY 1 a artiklan 2 kohdassa tarkoitetun rakennusurakkaa koskevan sopimuksen yhteydessä, on enemmän kuin 50 prosenttia.

4 artikla

1. Tätä direktiiviä sovelletaan maanpuolustusalaalla toimivien hankintaviranomaisten tekemiin julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, lukuun ottamatta perustamissopimuksen 223 artiklan soveltamisalaan kuuluvia sopimuksia.
2. Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluihin, jotka on julistettu salaisiksi tai joiden toteuttaminen edellyttää kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisia erityisiä turvatoimenpiteitä taikka jos kyseisen jäsenvaltion keskeiset turvallisuusedut sitä vaativat.

5 artikla

Tätä direktiiviä ei sovelleta julkisyhteisöjen sopimuksiin, joita koskevat eri menettelysäännöt ja jotka perustuvat:

- a) jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan väliseen kansainväliseen sopimukseen, joka koskee palveluja allekirjoittajavaltioiden yhteisen hankkeen toteuttamiseksi tai hyödyntämiseksi; kukin sopimus on toimitettava komissiolle, joka voi kuulla asiassa päätöksellä 71/306/ETY⁽¹⁾ perustettua julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevää neuvoo-antavaa komiteaa,
- b) jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa toimivia yrityksiä koskevaan joukkojen sijoittamiseen liittyvään kansainväliseen sopimukseen;
- c) kansainvälisen järjestön erityiseen menettelyyn.

6 artikla

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joissa sopimuspuolena oleva yksikkö on itse 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen ja jotka perustuvat tälle viranomaiselle perustamissopimuksen mukaisten julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen.

7 artikla

▼M2

1. a) Tätä direktiiviä sovelletaan:
 - 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joiden kohteena ovat liitteessä I B esitetyt palvelut, liitteessä I A olevan 8. pääluokan palvelut ja liitteessä I A olevan pääluokan 5. teleliikenteen palvelut, joiden CPC-viitenumerot ovat 7524, 7525 ja 7526, jotka 1 artiklan b alakohdassa tarkoitetut hankintaviranomaiset ovat tehneet ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 200 000 ecua,

(1) EYVL N:o L 185, 16.8.1971, s. 15. Päätöstä on muutettu päätöksellä 77/63/ETY (EYVL N:o L 13, 15.1.1977, s. 15).

▼ **M2**

— julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joiden kohteena ovat liitteessä I A esitetyt palvelut, lukuun ottamatta 8. pääluokan palveluja ja 5. pääluokan teleliikenteen palveluja, joiden CPC-viitenumerot ovat 7524, 7525 ja 7526,

i) jotka direktiivin 93/36/ETY liitteessä I mainitut hankintaviranomaiset ovat tehneet ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 130 000 erityistä nosto-oikeutta vastaava määrä ecuina,

ii) jotka 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettut, muut kuin direktiivin 93/36/ETY liitteessä I mainitut hankintaviranomaiset ovat tehneet ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 200 000 erityistä nosto-oikeutta vastaava määrä ecuina.

b) Edellä a alakohdassa säädettyjen kynnysarvojen vasta-arvo ecuina ja kansallisina valuuttoina tarkistetaan periaatteessa joka toinen vuosi 1 päivästä tammikuuta 1996. Tämän vasta-arvon laskeminen perustuu edellä tarkoitettujen valuuttojen 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun viimeisenä päivänä päättyvän 24 kuukauden jakson keskimääräiseen ecuina ilmoitettavaan päiväkurssiin ja ecun osalta vastaavasti keskimääräiseen erityisinä osto-oikeuksina ilmoitettavaan päiväkurssiin.

Julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevä neuvoa-antava komitea tarkastelee uudelleen tässä alakohdassa säädettyä laskentamenetelmää komission ehdotuksesta periaatteessa kahden vuoden kuluttua sen ensimmäisestä soveltamisesta.

c) Edellä a alakohdassa säädetty kynnysarvot ja niiden ecuina ja kansallisina valuuttoina ilmaistu vasta-arvo julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* b alakohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua tarkistusta seuraavan marraskuun alussa.

2. Sopimuksen ennakoitua arvoa laskettaessa hankintaviranomaisen on sisällytettävä arvioon palvelujen suorittajalle maksettava arvioitu kokonaiskorvaus 3—7 kohdan säännökset huomioon ottaen.

▼ **B**

3. Sopimuksen arvon määrittämiseen käytettävän menetelmän valinnalla ei saa pyrkiä välttämään tämän direktiivin soveltamista sopimukseen, eikä tietyn suuruista palveluhankintaa koskevaa hanketta saa jakaa osiin tämän artiklan soveltamisen välttämiseksi.

4. Seuraavia palveluja koskevien sopimusten ennakoitua arvoa laskettaessa on tarvittaessa otettava huomioon:

- vakuutuspalveluista maksettavat vakuutusmaksut,
- pankkipalveluista ja muista rahoituspalveluista maksettavat maksut, palkkiot, korot ja muut korvaukset,
- suunnittelua sisältävistä sopimuksista maksettavat maksut tai palkkiot.

Jos palvelut on jaettu useisiin osiin, joista jokaisesta tehdään eri sopimus, kunkin osan arvo on otettava huomioon edellä tarkoitettua arvoa laskettaessa.

Jos osien yhteinen arvo on vähintään tämä arvo, tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan kaikkiin osiin. Hankintaviranomaiset saavat poiketa 1 kohdan soveltamisesta niiden osien osalta, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 80 000 ecua, jos tällaisten osien yhteenlaskettu arvo on enintään 20 prosenttia kaikkien osien yhteisarvosta.

5. Jos sopimuksesta ei käy ilmi kokonaishintaa, sopimuksen ennakoitun arvon määrittämisperusteena on käytettävä:

- määräaikaisten, enintään 48 kuukautta voimassa olevien sopimusten voimassaolon aikaista kokonaisarvoa,
- määräämättömäksi ajaksi tehtyjen tai yli 48 kuukautta voimassa olevien sopimusten kuukausiarvoa kerrottuna 48:lla.

▼ B

6. Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien sopimusten arvon määrittäisperusteena on käytettävä:

- viimeksi kuluneiden 12 kuukauden tai varainhoitovuoden aikana tehtyjen samaan luokkaan kuuluvia palveluja koskevien vastaavien sopimusten todellista yhteisarvoa, mahdollisuuksien mukaan oikaisutuna sopimuksen alkamista seuraavien 12 kuukauden aikana odotettavissa olevien määrän tai arvon muutosten mukaisesti, tai
- niiden sopimusten ennakoitua yhteisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä palvelun suoritusta seuraavien 12 kuukauden aikana tai sopimuskauden aikana, jos se on pitempi kuin 12 kuukautta.

7. Jos suunniteltuun sopimukseen sisältyy optioehtoja, sopimuksen arvon määrittäisperusteena on käytettävä suurinta sallittua kokonaisarvoa optioehdot mukaan luettuina.

▼ M2▼ B

II OSASTO

Kaksitasoinen soveltaminen*8 artikla*

Liitteessä I A lueteltuja palveluja koskevat sopimukset on tehtävä III—VI osaston säännösten mukaisesti.

9 artikla

Liitteessä I B lueteltuja palveluja koskevat sopimukset on tehtävä 14 ja 16 artiklan säännösten mukaisesti.

10 artikla

Sopimukset, jotka koskevat sekä liitteessä I A että liitteessä I B lueteltuja palveluja, on tehtävä III—VI osaston säännösten mukaisesti, jos liitteessä I A lueteltujen palvelujen arvo on suurempi kuin liitteessä I B lueteltujen palvelujen arvo. Muissa tapauksissa sopimukset on tehtävä 14 ja 16 artiklan säännösten mukaisesti.

III OSASTO

Sopimusten tekomenettelyjen valinta ja suunnittelukilpailujen säännöt*11 artikla*

1. Hankintaviranomaisten on julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia tehdessään noudatettava 1 artiklan d, e ja f alakohdassa säädettyjä, tähän direktiiviin mukautettuja menettelyjä.

2. Hankintaviranomaiset voivat julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia tehdessään noudattaa neuvottelumenettelyä julkaistuaan sopimusta koskevan ilmoituksen seuraavissa tapauksissa:

- a) avoimella tai rajoitetulla menettelyllä ei ole saatu sopivia tarjouksia taikka tarjouksia ei voida 23—28 artiklan mukaisten kansallisten säännösten mukaan hyväksyä, edellyttäen, että alkuperäisiä sopimusehtoja ei olennaisesti muuteta. Hankintaviranomaisten ei näissä tapauksissa tarvitse julkaista sopimusta koskevaa ilmoitusta, jos ne sisällyttävät edellä tarkoitettuun neuvottelumenettelyyn kaikki ne 29—35 artiklassa säädetyt edellytykset täyttävät tarjoajat, jotka ovat jättäneet aiemmin avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä tarjoukset sopimuksen tekomenettelyssä vaadittavia muotovaatimuksia noudattaen;
- b) poikkeustapauksissa, kun palvelujen luonteen tai niihin liittyvien riskien vuoksi ei voida suorittaa yleistä ennakkohinnoittelua;
- c) hankittavien palvelujen luonteen vuoksi, erityisesti henkisten palvelujen ja liitteessä I A olevaan 6 pääluokkaan kuuluvien palvelujen osalta, sopimuseritelmiä ei voida laatia niin tarkasti, että sopimus

▼B

voitaisiin tehdä valitsemalla paras tarjous avoimen tai rajoitetun menettelyn sääntöjä noudattaen.

3. Hankintaviranomaiset voivat julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia tehdessään noudattaa neuvottelumenettelyä julkaisematta ennakolta sopimusta koskevaa ilmoitusta seuraavissa tapauksissa:

- a) avoimella tai rajoitetulla menettelyllä ei ole saatu lainkaan tarjouksia taikka ei ole saatu sopivia tarjouksia, edellyttäen, että alkuperäisiä sopimusehtoja ei olennaisesti muuteta ja komissiolle toimitetaan sen pyynnöstä kertomus asiasta;
- b) teknisistä tai taiteellisista taikka yksinoikeuden suojaamiseen liittyvistä syistä vain tietty palvelujen suorittaja voi suorittaa palvelut;
- c) sopimus tehdään suunnittelukilpailun tuloksena ja se on noudatettavien sääntöjen mukaan tehtävä suunnittelukilpailun voittajan kanssa, tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa. Jälkimmäisessä tapauksessa kaikki suunnittelukilpailun voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin;
- d) sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä hankintaviranomaisille ennalta arvaamattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi 17—20 artiklassa tarkoitetuille avoimille tai rajoitetuille menettelyille taikka neuvottelumenettelyille asetettuja määräaikoja voida noudattaa. Seikat, jotka esitetään äärimmäisen kiireen perusteiksi, eivät missään tapauksessa saa johtua hankintaviranomaisista;
- e) kyseessä ovat alkuperäiseen hankkeeseen tai alun perin tehtyyn sopimukseen sisältyvät lisäpalvelut, jotka ovat ennalta arvaamattomista syistä tulleet tarpeellisiksi siinä määritellyn palvelun suorittamiselle, edellyttäen, että sopimus tehdään kyseisten palvelujen suorittajan kanssa:
 - jos kyseisiä lisäpalveluja ei voida erottaa teknisesti tai taloudellisesti pääsopimuksesta aiheuttamatta hankintaviranomaisille huomattavaa haittaa, tai
 - jos kyseiset palvelut, vaikka ne voitaisiin erottaa alkuperäisen sopimuksen toimeenpanosta, ovat ehdottoman välttämättömiä tämän loppuunsaattamiseksi.

Lisäpalveluja koskevien sopimusten ennakoitu yhteisarvo saa kuitenkin olla enintään 50 prosenttia pääsopimuksen arvosta,

f) kyseessä ovat uudet palvelut, jotka ovat samanlaisten, samojen hankintaviranomaisten aiemman sopimuksen sopimuspuolena olleen palvelujen suorittajien suorittamien palvelujen toistamista, ja nämä palvelut ovat yhdenmukaisia sellaisen perushankkeen kanssa, josta ensimmäinen sopimus tehtiin 4 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen. Ensimmäisen hankkeen tarjouskilpailun yhteydessä on annettava ilmoitus siitä, että neuvottelumenettelyä saatetaan noudattaa, ja hankintaviranomaisten on otettava huomioon lisäpalvelujen toteuttamisen ennakoitu kokonaisarvo 7 artiklan säännöksiä soveltaessaan. Tätä menettelyä voidaan noudattaa vain kolmen vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä.

4. Kaikissa muissa tapauksissa hankintaviranomaisten on tehtävä julkisia palveluhankintoja koskevat sopimuksensa noudattaen avointa menettelyä tai rajoitettua menettelyä.

12 artikla

▼M2

1. Hankintaviranomaisen on 15 päivän kuluessa asiaa koskevan kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava jokaiselle hylätylle ehdokkaalle tai tarjoajalle seikat, joiden perusteella kyseinen ehdokkuus tai tarjous on hylätty, sekä jokaiselle hyväksyttävän tarjouksen tehneelle valitun tarjouksen ominaisuudet ja suhteelliset edut sekä sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi.

Hankintaviranomaiset voivat kuitenkin päättää, että tiettyjä ensimmäisessä alakohdassa mainittuja tehtyjä sopimuksia koskevia tietoja ei anneta, jos niiden julkistaminen olisi esteenä lainsäädännön soveltamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista tai vaarantaisi

▼M2

julkisten tai yksityisten yritysten oikeutetut kaupalliset edut tai voisi haitata palvelujen suorittajien välistä rehellistä kilpailua.

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava ehdokkaille ja tarjoajille mahdollisimman nopeasti ja pyydettyä kirjallisesti päätökset, jotka koskevat sopimusten tekemistä, mukaan lukien seikat, joiden perusteella ne ovat päättäneet olla tekemättä tarjouskilpailun kohteena ollutta sopimusta tai aloittaa menettelyn uudelleen. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava näistä päätöksistä myös Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle.

▼B

3. Jokaisesta tehdystä sopimuksesta hankintaviranomaisten on laadittava kirjallinen selvitys, josta on ilmentävä ainakin:

- hankintaviranomaisen nimi ja osoite sekä sopimuksen kohde ja arvo,
- valittujen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä valinnan perustelut,
- hylättyjen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä näiden hylkäämisen perusteet,
- sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi, tämän tarjouksen valinnan perustelu ja, jos tiedossa, se osuus sopimuksesta, jonka sopimuspuoleksi valittu tarjoaja mahdollisesti aikoo antaa alihankintana kolmansille,
- neuvottelumenettelyn osalta 11 artiklassa tarkoitettujen näiden menettelyjen noudattamiseen oikeuttavat olosuhteet.

Edellä tarkoitettu selvitys tai sen pääkohdat on toimitettava komissiolle sen pyynnöstä.

*13 artikla***▼M2**

1. Tätä artiklaa sovelletaan suunnittelukilpailuihin, jotka järjestetään osana sellaisen palveluhankintaa koskevan sopimuksen tekemiseen johtavaa menettelyä, jonka ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään

- 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetty kynnysarvo liitteessä I B mainittuja palveluja, liitteessä I A olevan 8. pääluokan palveluja ja liitteessä I A olevan 5. pääluokan teleliikenteen palveluja, joiden CPC-viitenumerot ovat 7524, 7525 ja 7526, koskevien sopimusten osalta, jotka 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettujen hankintaviranomaiset ovat tehneet,
- 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan i alakohdassa säädetty kynnysarvo liitteessä I A mainittuja palveluja, lukuun ottamatta 8. pääluokan palveluja ja 5. pääluokan teleliikenteen palveluja, joiden CPC-viitenumerot ja 7524, 7525 ja 7526, koskevien sopimusten osalta, jotka direktiivin 93/36/ETY liitteessä I mainitut hankintaviranomaiset ovat tehneet,
- 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan ii alakohdassa säädetty kynnysarvo liitteessä I A mainittuja palveluja, lukuun ottamatta 8. pääluokan palveluja ja 5. pääluokan teleliikenteen palveluja, joiden CPC-viitenumerot ovat 7524, 7525 ja 7526, koskevien sopimusten osalta, jotka 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettujen, muut kuin direktiivin 93/36/ETY liitteessä I mainitut hankintaviranomaiset ovat tehneet.

2. Tätä artiklaa sovelletaan kaikkiin suunnittelukilpailuihin, joissa osallistujille annettavien palkintojen ja maksettavien palkkioiden kokonaisarvo on vähintään:

- 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetty kynnysarvo liitteessä I B mainittuja palveluja, liitteessä I A olevan 8. pääluokan palveluja ja liitteessä I A olevan 5. pääluokan teleliikenteen palveluja, joiden CPC-viitenumerot ovat 7524, 7525 ja 7526, koskevien sopimusten osalta, jotka 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettujen hankintaviranomaiset ovat tehneet,
- 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan i alakohdassa säädetty kynnysarvo liitteessä I A mainittuja palveluja, lukuun ottamatta 8. pääluokan palveluja ja 5. pääluokan teleliiken-

▼M2

teen palveluja, joiden CPC-viitenumerot ovat 7524, 7525 ja 7526, koskevien sopimusten osalta, jotka direktiivin 93/36/ETY liitteessä I mainitut hankintaviranomaiset ovat tehneet,

- 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan ii alakohdassa säädetty kynnysarvo liitteessä I A mainittuja palveluja, lukuun ottamatta 8. pääluokan palveluja ja 5. pääluokan teleliikenteen palveluja, joiden CPC-viitenumerot ovat 7524, 7525 ja 7526, koskevien sopimusten osalta, jotka 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettujen, muut kuin direktiivin 93/36/ETY liitteessä I mainitut hankintaviranomaiset ovat tehneet.

▼B

3. Suunnittelukilpailun järjestämistä koskevat säännöt on vahvistettava tämän artiklan määräysten mukaisesti, ja ne on saatettava kaikkien suunnittelukilpailuun osallistumisesta kiinnostuneiden saataville.

4. Osallistujien pääsyä suunnittelukilpailuun ei saa rajoittaa:

- jäsenvaltion alueen tai alueen osan perusteella,
- sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa kilpailu järjestetään, osallistujien olisi oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

5. Jos suunnittelukilpailun osallistujien määrä on rajoitettu, hankintaviranomaisten on määrättävä selvät ja syrjimättömät valintaperusteet. Kaikissa tapauksissa suunnittelukilpailuun on kutsuttava osallistumaan riittävä määrä ehdokkaita todellisen kilpailun aikaansaamiseksi.

6. Tuomaristoon saa kuulua vain luonnollisia henkilöitä, jotka ovat riippumattomia suunnittelukilpailuun osallistujista. Jos suunnittelukilpailuun osallistujilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla tuomariston jäsenistä on oltava sama tai vastaava pätevyys.

Tuomariston on oltava päätöksissään tai lausunnoissaan riippumaton. Sen on tehtävä päätökset tai annettava lausunnot sille nimettömästi esitettyjen ehdotusten perusteella ja yksinomaan 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa ilmoituksessa esitetyillä perusteilla.

IV OSASTO

Tekniikan alan yhteiset säännöt*14 artikla*

1. Liitteessä II tarkoitettujen tekniset eritelmät on sisällytettävä kunkin sopimuksen yleisiin asiakirjoihin tai sopimusasiakirjoihin.

2. Hankintaviranomaisten on määriteltävä tekniset eritelmät viittaamalla joko kansallisesti voimaan saatettuihin eurooppalaisiin standardeihin, eurooppalaisiin teknisiin hyväksymisiin tai yhteisiin teknisiin eritelmiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta oikeudellisesti sitovien yhteisön oikeuden mukaisten kansallisten teknisten määräysten soveltamista.

3. Hankintaviranomainen voi poiketa 2 kohdassa säädetystä, jos:

- a) standardit, eurooppalaiset tekniset hyväksymiset tai yhteiset tekniset eritelmät eivät sisällä määräyksiä vaatimustenmukaisuuden toteamisesta tai jollei ole teknisiä keinoja, joilla voidaan tyydyttävästi todeta, vastaako tuote kyseisiä standardeja, eurooppalaisia teknisiä hyväksymisiä tai yhteisiä teknisiä eritelmiä;
- b) edellä olevan 2 kohdan soveltaminen haittaisi telepäätelaitteiden tyyppihyväksynnän vastavuoroisen tunnustamisen ensimmäisestä vaiheesta 24 päivänä heinäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/361/ETY⁽¹⁾ soveltamista tai standardoinnista tietotekniikassa ja tietoliikenteessä 22 päivänä joulukuuta 1986 tehdyn neuvoston

⁽¹⁾ EYVL N:o L 217, 5.8.1986, s. 21. Direktiiviä on muutettu direktiivillä 91/263/ETY (EYVL N:o L 128, 23.5.1991, s. 1).

▼B

- päätöksen 87/95/ETY⁽¹⁾ taikka muiden tiettyjä palvelujen tai tuotteiden aloja koskevien yhteisön säädösten soveltamista;
- c) edellä tarkoitettujen standardien, eurooppalaisten teknisten hyväksymisten tai yhteisten teknisten eritelmien soveltamisen vuoksi hankintaviranomainen joutuisi hankkimaan jo käytössä olevien laitteistojen kanssa yhteensopimattomia tuotteita tai materiaaleja taikka niiden soveltaminen aiheuttaisi suhteettomia kustannuksia tai suhteettomia teknisiä vaikeuksia, kuitenkin vain osana selvästi rajattua ja kirjattua toimintaperiaatetta, jonka tavoitteena on siirtyminen tietyn ajan kuluessa eurooppalaisten standardien, eurooppalaisten teknisten hyväksymisten tai yhteisten teknisten eritelmien soveltamiseen;
- d) hankkeessa on kyse olennaisesti uuden kehittämisestä, eikä voimassa olevien standardien, eurooppalaisten teknisten hyväksymisten tai yhteisten teknisten eritelmien soveltaminen olisi tarkoituksenmukaista.
4. Edellä 3 kohtaa soveltavien hankintaviranomaisten on aina mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava tällaisen menettelyn perusteet joko Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistavassa tarjouspyyntöilmoituksessa tai sopimusasiakirjoissa, ja niiden on aina mainittava nämä perusteet sisäisissä asiakirjoissaan sekä pyynnöstä toimitettava asiaa koskevat tiedot jäsenvaltioille ja komissiolle.
5. Jos eurooppalaisia standardeja, eurooppalaisia teknisiä hyväksymisiä tai yhteisiä teknisiä eritelmiä ei ole, tekniset eritelmät:
- a) on määriteltävä viittaamalla kansallisiin teknisiin eritelmiin, jotka on tunnustettu teknisestä yhdenmukaistamisesta annetuissa yhteisön direktiiveissä lueteltujen olennaisten vaatimusten mukaisiksi, noudattaen näissä direktiiveissä säädettyjä menettelyjä ja erityisesti direktiivissä 89/106/ETY⁽²⁾ säädettyjä menettelyjä;
- b) voidaan määritellä viittaamalla rakennusurakoiden suunnittelua, laskentamenetelmää ja toteuttamista sekä tuotteiden käyttöä koskeviin kansallisiin teknisiin eritelmiin,
- c) voidaan määritellä viittaamalla muihin asiakirjoihin.
- Tällöin on aiheellista viitata seuraavassa järjestyksessä:
- i) kansallisesti voimaan saatettuihin hankintaviranomaisen maassa hyväksytyihin kansainvälisiin standardeihin;
- ii) muihin hankintaviranomaisen maan kansallisiin standardeihin ja kansallisiin teknisiin hyväksymisiin;
- iii) muihin standardeihin.
6. Jäsenvaltioiden on kiellettävä sisällyttämästä tietyn sopimuksen kohtiin teknisiä eritelmiä, joissa mainitaan tietyn valmistajan taikka tiettyä alkuperää olevia tai erityisillä menetelmillä valmistettuja tuotteita ja jotka sen vuoksi suosivat tai jättävät sopimuksen alan ulkopuolelle tiettyjä palvelujen suorittajia, jolleivät nämä eritelmät ole sopimuksen kohteen vuoksi perusteltuja. Erityisesti tavaramerkkien, patenttien, tyyppien taikka tuotteen nimenomaisen alkuperän tai tuotannon mainitseminen on kielletty. Se on kuitenkin sallittua, jos mainintaan liitetään ilmaisu ”tai vastaava”, kun hankintaviranomaiset eivät voi selostaa sopimuksen kohdetta tarpeeksi tarkkoilla ja kaikille asianomaisille täysin selvillä eritelmillä.

V OSASTO

Julkistamista koskevat yhteiset säännöt*15 artikla*

1. Hankintaviranomaisten on tiedotettava mahdollisimman pian varainhoitovuotensa alettua julkaistavalla ennakkoilmoituksella kunkin liitteessä I A luetellun palvelujen pääluokan mukaan eriteltynä niiden

⁽¹⁾ EYVL N:o L 36, 7.2.1987, s. 31

⁽²⁾ EYVL N:o L 40, 11.1.1989, s. 12

▼B

palveluhankintoja koskevien sopimusten yhteisarvo, jotka ne aikovat tehdä seuraavien 12 kuukauden aikana ja joiden ennakoitu yhteisarvo 7 artiklan säännökset huomioon ottaen on vähintään 750 000 ecua.

2. Hankintaviranomaisten, jotka haluavat tehdä julkista palveluhankintaa koskevan sopimuksen noudattaen avointa tai rajoitettua menettelyä taikka 11 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa noudattaen neuvottelumenettelyä, on julkaistava aiettaan koskeva ilmoitus.

3. Hankintaviranomaisten, jotka haluavat järjestää suunnittelukilpailun, on julkaistava aiettaan koskeva ilmoitus.

16 artikla

1. Hankintaviranomaisten, jotka ovat tehneet julkista palveluhankintaa koskevan sopimuksen tai järjestäneet suunnittelukilpailun, on lähetettävä sopimuksen tekomenettelyn tuloksia koskeva ilmoitus Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle.

2. Ilmoitukset on julkaistava:

- liitteessä I A lueteltuja palveluja koskevista julkisyhteisöjen sopimuksista 17—20 artiklan säännösten mukaisesti,
- suunnittelukilpailuista 17 artiklan säännösten mukaisesti.

3. Liitteessä I B lueteltuja palveluja koskevien julkisyhteisöjen sopimusten osalta hankintaviranomaisten on mainittava ilmoituksessaan, saako sen julkaista.

4. Komissio laatii edellä 3 kohdassa mainittuihin ilmoituksiin perustuvien säännöllisten kertomusten antamista ja niiden julkaisemista koskevat säännöt 40 artiklan 3 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

5. Jos sopimuksentekoa koskevan tiedon julkistaminen estäisi lain soveltamista tai olisi muuten yleisen edun vastaista taikka vaarantaisi julkisten tai yksityisten yritysten laillisia kaupallisia etuja taikka voisi haitata palvelujen suorittajien välistä rehellistä kilpailua, tällaista tietoa ei tarvitse julkaista.

17 artikla

1. Ilmoitukset on laadittava liitteissä III ja IV esitettyjen mallien mukaisesti, ja niissä on oltava liitteissä vaaditut tiedot. Hankintaviranomaiset eivät saa asettaa mitään muita kuin 31 ja 32 artiklan mukaisia edellytyksiä tiedustellessaan palvelujen suorittajilta näiden valintaa varten tietoja näiden taloudellisista ja teknisistä edellytyksistä (liitteessä III B oleva 13 kohta, liitteessä III C oleva 13 kohta ja liitteessä III D oleva 12 kohta).

2. Hankintaviranomaisten on lähetettävä ilmoitukset mahdollisimman nopeasti sopivinta viestintävälinettä käyttäen Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle. Jäljempänä 20 artiklassa tarkoitettua nopeutettua menettelyä noudatettaessa ilmoitukset on lähetettävä teleksillä, sähköllä tai telekopiona.

Edellä 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on lähetettävä mahdollisimman pian jokaisen varainhoitovuoden alettua.

Edellä 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on lähetettävä 48 päivän kuluessa kyseisen sopimuksen tekemisestä tai suunnittelukilpailun päättymisestä.

3. Edellä 15 artiklan 1 kohdassa ja 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset on julkaistava kokonaisuudessaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja TED-tietopankissa yhteisöjen virallisilla kielillä, mutta vain alkukielinen teksti on todistusvoimainen.

4. Edellä 15 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset on julkaistava kokonaisuudessaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja TED-tietopankissa alkukielisinä. Kunkin ilmoituksen keskeisistä kohdista on julkaistava yhteenveto yhteisöjen muilla virallisilla kielillä, mutta vain alkukielinen teksti on todistusvoimainen.

▼B

5. Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto julkaisee ilmoitukset 12 päivän kuluessa niiden lähettämisestä. Jäljempänä 20 artiklassa tarkoitettu nopeutettu menettelyssä tämä aika lyhennetään viideksi päiväksi.

6. Ilmoitusta ei saa julkaista hankintaviranomaisen maan virallisissa lehdissä tai muussa lehdistössä ennen sitä päivää, jona ilmoitukset lähetetään Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle, ja tämä lähetyspäivä on mainittava ilmoituksessa. Ilmoitukseen ei saa sisältyä muita tietoja kuin ne, jotka on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

7. Hankintaviranomaisten on voitava näyttää, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

8. Yhteisöt vastaavat *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistujen sopimuksia koskevien ilmoitusten kustannuksista. Ilmoitus saa olla enintään virallisen lehden yhden sivun eli noin 650 sanan mittainen. Jokaisessa lehden numerossa, joka sisältää vähintään yhden ilmoituksen, on julkaistava uudelleen malli-ilmoitus tai -ilmoitukset, johon tai joihin julkaistu ilmoitus tai julkaistut ilmoitukset perustuvat.

18 artikla

1. Avoimissa menettelyissä hankintaviranomaisten on asetettava tarjousten vastaanottamiselle vähintään 52 päivän pituinen määräaika ilmoituksen lähetyspäivästä.

▼M2

2. Edellä 1 kohdassa säädetty määräaika tarjousten vastaanottamiselle voidaan korvata määräajalla, joka on riittävän pitkä, jotta asiasta kiinnostuneet voivat tehdä asianmukaisia tarjouksia, ja joka pääsääntöisesti on vähintään 36 päivää eikä missään tapauksessa lyhyempi kuin 22 päivää sopimusta koskevan ilmoituksen lähetyspäivästä, jos hankintaviranomaiset ovat lähettäneet *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun, liitteessä III A (Ennakkotiedot) olevan mallin mukaisen ennakkoilmoituksen vähintään 52 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sopimusta koskevan ilmoituksen lähettämistä *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja jos ennakkoilmoitus sisältää lisäksi vähintään yhtä paljon tietoja kuin liitteessä III B (Avoin menettely) oleva ilmoitusmalli, sikäli kuin nämä tiedot ovat ilmoituksen julkaisemisajankohtana käytettävissä.

▼B

3. Jos sopimusasiakirjoja ja niiden täydennysasiakirjoja on pyydetty ajoissa, hankintaviranomaisten tai toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava ne palvelujen suorittajille kuuden päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

4. Jos sopimusasiakirjoihin liittyviä lisätietoja on pyydetty ajoissa, hankintaviranomaisten on toimitettava ne viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä.

5. Jos sopimusasiakirjat, niiden täydennysasiakirjat tai lisätiedot ovat liian laajoja toimitettaviksi 3 tai 4 kohdassa säädettyjen määräaikaisten kuluessa taikka jos tarjousten tekeminen edellyttää paikalla käyntiä tai sopimusasiakirjoihin liittyvien asiakirjojen tarkastusta paikalla, 1 ja 2 kohdassa asetettuja määräaikoja on vastaavasti pidennettävä.

19 artikla

1. Rajoitetuissa menettelyissä ja 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa neuvottelumenettelyissä hankintaviranomaisten on asetettava osallistumishakemusten vastaanottamisen määräajaksi vähintään 37 päivää ilmoituksen lähetyspäivästä.

2. Hankintaviranomaisten on pyydettävä valituilta ehdokailta tarjoukset samanaikaisesti ja kirjallisesti. Tarjouspyyntökirjeeseen on

▼B

liitettävä sopimusasiakirjat ja niiden täydennysasiakirjat. Kirjeessä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- a) mahdollisen erillisen palveluyksikön osoite, josta sopimusasiakirjoja ja täydennysasiakirjoja voi pyytää, määräaika pyynnön esittämiselle sekä näistä asiakirjoista mahdollisesti perittävän maksun suuruus ja maksamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt;
 - b) määräaika tarjousten vastaanottamiselle, osoite, johon tarjoukset on toimitettava sekä yksi tai useampi kieli, jolla ne on laadittava;
 - c) viittaus julkaistuu sopimusta koskevaan ilmoitukseen;
 - d) maininta mahdollisesti vaadittavista liiteasiakirjoista, joko ehdoissaan 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti esittämien todennettavissa olevien tietojen tueksi tai samassa artiklassa edellytetyjen tietojen täydennykseksi 31 ja 32 artiklassa säädetyin edellytyksin;
 - e) sopimuksen tekemisen perusteet, jos ne eivät ilmene ilmoituksesta.
3. Rajoitetuissa menettelyissä hankintaviranomaisten tarjousten vastaanottamiselle asettaman määräajan on oltava vähintään 40 päivää kirjallisen tarjouspyynnön lähetyspäivästä.

▼M2

4. Edellä 3 kohdassa säädetty määräaika tarjousten vastaanottamiselle voidaan lyhentää 26 päiväksi, jos hankintaviranomaiset ovat lähettäneet *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun, liitteessä III A (Ennakkotiedot) olevan mallin mukaisen ennakoilmoituksen vähintään 52 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sopimusta koskevan ilmoituksen lähettämistä *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja jos ennakoilmoitus sisältää lisäksi vähintään yhtä paljon tietoja kuin liitteessä III C (Rajoitettu menettely) oleva ilmoitusmalli, tai tapauksen mukaan liitteessä III D (Neuvottelumenettelyt) oleva ilmoitusmalli, sikäli kuin nämä tiedot ovat ilmoituksen julkaisemisajankohtana käytettävissä.

▼B

5. Hankintoihin osallistumista koskevat hakemukset voidaan tehdä kirjeitse, sähköitse, teleksillä, telekopiona tai puhelimitse. Käytettäessä jotakin neljästä viimeksi mainituista tavasta hakemus on vahvistettava ennen 1 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymistä lähetettävällä kirjeellä.

6. Jos sopimusasiakirjoihin liittyviä lisätietoja on pyydetty ajoissa, hankintaviranomaisten on annettava ne viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä.

7. Jos tarjousten tekeminen edellyttää käyntiä paikalla tai sopimusasiakirjoihin liittyvien asiakirjojen tarkastamista paikalla, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja määräaikoja on pidennettävä vastaavasti.

20 artikla

1. Jos 19 artiklassa säädettyjen määräaikojen noudattaminen on kiireen vuoksi mahdotonta, hankintaviranomaiset voivat vahvistaa määräajat seuraaviksi:

- a) osallistumishakemusten vastaanottamiselle asetetun määräajan on oltava vähintään 15 päivää ilmoituksen lähetyspäivästä,
- b) tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan on oltava vähintään 10 päivää tarjouspyynnön päiväyksestä.

2. Jos sopimusasiakirjoihin liittyviä lisätietoja on pyydetty ajoissa, hankintaviranomaisten on annettava ne viimeistään neljä päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä.

3. Hankintoihin osallistumista koskevat hakemukset ja tarjouspyynnöt on tehtävä mahdollisimman nopeita viestintävälineitä käyttäen. Jos osallistumishakemukset tehdään sähköitse, teleksillä, telekopiona tai puhelimitse, ne on vahvistettava ennen 1 kohdassa säädetyin määräajan päättymistä lähetettävällä kirjeellä.

▼ B

21 artikla

Hankintaviranomaiset voivat toimittaa julkaistavaksi *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ilmoituksia sellaisista julkisista palveluhankintoja koskevista sopimuksista, joita tässä direktiivissä säädetty julkistamisvelvoite ei koske.

22 artikla

Edellä 15, 16 ja 17 artiklassa mainittujen ilmoitusten sekä 16 artiklan 4 kohdassa ja 39 artiklassa tarkoitettujen tilastollisten kertomusten laatimista, lähettämistä, vastaanottamista, kääntämistä, kokoamista ja jakelua koskevia edellytyksiä sekä liitteissä I A ja I B tarkoitettua nimikkeistöä ja ilmoitusten viittauksia tiettyihin näissä liitteissä lueteltuihin palvelujen pääluokkiin kuuluvan nimikkeistön nimikkeisiin voidaan muuttaa 40 artiklan 3 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

VI OSASTO

1 LUKU

Osallistumista koskevat yhteiset säännöt

23 artikla

► **M2** 1. ◀ Sopimukset on tehtävä jäljempänä 3 luvussa säädetyn perustein ottaen huomioon 24 artiklan säännökset sen jälkeen, kun hankintaviranomaiset ovat 31 ja 32 artiklassa tarkoitettuun perustein tarkastaneet niiden palvelujen suorittajien soveltuvuuden, joita ei ole 29 artiklan mukaisesti jätetty sopimuskentekomenettelyn ulkopuolelle.

▼ M2

2. Tarjoukset on jätettävä kirjallisina joko suoraan tai postitse. Jäsenvaltiot voivat sallia, että tarjoukset jätetään millä tahansa muulla tavalla, jolla voidaan taata, että

- kussakin tarjouksessa on sen arvioimiseen tarvittavat tiedot,
- tarjousten luottamuksellisuus voidaan säilyttää kunnes tarjoukset arvioidaan,
- nämä tarjoukset vahvistetaan ensi tilassa kirjallisesti tai lähettämällä oikeaksi todistettu jäljennös, jos se on oikeudellisen näytön vuoksi tarpeen,
- tarjoukset avataan sen jälkeen kun määräaika niiden jättämiselle on päättynyt.

▼ B

24 artikla

1. Kun sopimuskentteen perusteena on taloudellisesti edullisin tarjous, hankintaviranomaiset voivat ottaa huomioon tarjoajien esittämät vaihtoehdot, jos ne täyttävät hankintaviranomaisten asettamat vähimmäisvaatimukset. Hankintaviranomaisten on mainittava sopimussasiakirjoissa vaihtoehdoille asetettavat vähimmäisvaatimukset sekä niiden esittämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Jos vaihtoehdot eivät ole sallittuja, niiden on ilmoitettava asiasta sopimusta koskevassa ilmoituksessa.

Hankintaviranomaiset eivät saa hylätä esitettyä vaihtoehtoa yksinomaan sillä perusteella, että sitä laadittaessa on sovellettu teknisiä eritelmiä, jotka on määritelty viittaamalla 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin kansallisesti voimaan saatettuihin eurooppalaisiin standardeihin, eurooppalaisiin teknisiin hyväksymisiin tai yhteisiin teknisiin eritelmiin taikka 14 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin kansallisiin teknisiin eritelmiin.

2. Edellä 1 kohdan mukaisesti vaihtoehtoja hyväksyneet hankintaviranomaiset eivät saa hylätä vaihtoehtoa yksinomaan sillä perusteella, että se johtaisi valituksi tultuaan tässä direktiivissä tarkoitettua julkista palveluhankintaa koskevan sopimuksen asemesta tavaranhankintaa koskevan sopimuksen tekemiseen.

▼B

25 artikla

Hankintaviranomainen voi sopimusasiakirjoissa pyytää tarjoajaa ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osan sopimuksesta tämä mahdollisesti aikoo antaa alihankintana kolmansille.

Tällainen ilmoitus ei rajoita pääasiallisen palvelujen suorittajan vastuuta.

26 artikla

1. Palvelujen suorittajat voivat tehdä tarjouksia ryhmittyminä. Ryhmittymiltä ei saa tarjouksen tekemistä varten edellyttää tiettyä oikeudellista muotoa, mutta sopimuspuoleksi valitulta ryhmittymältä voidaan kuitenkin edellyttää sitä sopimuksenteon jälkeen.

2. Ehdokkaita tai tarjoajia, jotka sen jäsenvaltion lain mukaan, johon ne ovat sijoittautuneet, saavat tarjota kyseistä palvelua, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa sopimus tehdään, niiden olisi oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

3. Oikeushenkilöt voidaan kuitenkin velvoittaa ilmoittamaan tarjouksissaan tai osallistumishakemuksissaan kyseisen palvelun suorittamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammatillinen pätevyys.

27 artikla

1. Noudattaessaan rajoitettuja menettelyjä ja neuvottelumenettelyjä hankintaviranomaisten on valittava 29—35 artiklassa asetetut edellytykset täyttävien ehdokkaiden joukosta kunkin palvelujen suorittajan henkilökohtaisesta asemasta saamiensa tietojen sekä niiden tietojen ja muodollisuuksien perusteella, jotka ovat tarpeen tälle asetettavien taloudellisten ja teknisten vähimmäisedellytysten täyttämisen arvioimiseksi ne, joilta pyydetään tarjousta tai jotka kutsutaan neuvotteluihin.

2. Tehdessään sopimuksen rajoitettua menettelyä noudattaen hankintaviranomaiset voivat ennalta rajata suuruusluokaltaan niiden palvelujen suorittajien lukumäärän, joille tarjouspyyntö aiotaan esittää. Tämä lukumäärän suuruusluokka on mainittava sopimusta koskevassa ilmoituksessa. Lukumäärän suuruusluokka on määrättävä suoritettavan palvelun luonteen mukaan. Suuruusluokan alarajan on oltava vähintään viisi. Suuruusluokan yläraja voi olla enintään 20.

Kaikissa tapauksissa tarjoamaan hyväksyttävien ehdokkaiden lukumäärän on oltava riittävän suuri todellisen kilpailun varmistamiseksi.

3. Tehdessään sopimuksen 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa neuvottelumenettelyä noudattaen hankintaviranomaisten on kelpuutettava neuvotteluun vähintään kolme ehdokasta, jos sopivia ehdokkaita on riittävästi.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaiset ketään syrjimättä pyytävät tarjoukset asetetut edellytykset täyttäviltä muista jäsenvaltioista olevilta tarjoajilta samoilla edellytyksillä kuin kotimaisilta tarjoajilta.

28 artikla

1. Hankintaviranomainen voi ilmoittaa tai jäsenvaltio voi velvoittaa sen ilmoittamaan sopimusasiakirjoissa, miltä viranomaiselta tai viranomaisilta tarjoaja voi saada tarvittavat tiedot niistä työsuojelua ja työoloja koskeviin säännöksiin liittyvistä velvoitteista, jotka ovat voimassa siinä jäsenvaltiossa, tai sillä alueella taikka paikkakunnalla, jolla palvelut aiotaan suorittaa ja joita sovelletaan kohteessa suoritettaviin palveluihin sopimusta toteutettaessa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja toimittavan hankintaviranomaisen on pyydettävä tarjoajia tai sopimuksen tekomenettelyyn osallistuvia ilmoittamaan, että ne ovat tarjousta laatiessaan ottaneet huomioon palvelujen suorittamisaikakunnalla voimassa oleviin työsuojelua ja työoloja koskeviin säännöksiin liittyvät velvoitteet.

▼B

Tämä ei estä soveltamasta, mitä 37 artiklassa säädetään poikkeuksellisen alhaisten tarjousten tarkastamisesta.

2 LUKU**Laadulliset valintaperusteet***29 artikla*

Hankintoihin osallistumisen ulkopuolelle voidaan jättää palvelujen suorittaja, joka:

- a) on konkurssissa, purkamiseen liittyvässä tai muussa selvitystilassa, on sopinut akordista velkojien kanssa tai on keskeyttänyt liiketoimintansa taikka on muun vastaavan kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisiin määräyksiin perustuvan menettelyn alainen;
- b) on asianosaisena oikeudenkäynnissä, jonka tarkoituksena on konkurssiin asettaminen, yhtiön purkaminen tai muuhun selvitystilaan asettaminen tai akordikäsittely, taikka muussa vastaavassa kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisiin määräyksiin perustuvassa oikeudenkäyntimenettelyssä;
- c) on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaaisesta teosta;
- d) on ammatti-toiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen, jonka hankintaviranomaiset voivat näyttää toteen;
- e) on laiminlyönyt velvollisuutensa suorittaa sen valtion, johon palvelujen suorittaja on sijoittautunut, tai sen valtion, jossa hankintaviranomainen on, lainsäädännön mukaisia sosiaaliturvamaksuja;
- f) on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa sen valtion, jossa hankintaviranomainen on, lainsäädännön mukaisia veroja;
- g) on tämän luvun soveltamiseksi vaadittavia tietoja ilmoittaessaan vakavasti syyllistynyt väärin tietojen antamiseen tai laiminlyönyt näiden tietojen antamisen.

Jos hankintaviranomainen vaatii palvelujen suorittajaa näyttämään, ettei sitä koske mikään a, b, c, e tai f alakohdassa tarkoitetuista tapauksista, sen on hyväksyttävä riittäväksi todisteeksi:

- a, b ja c alakohdan osalta ote rikosrekisteristä, tai jollei sellaista ole, sen valtion, josta palvelujen suorittaja on peräisin tai josta tämä tulee, toimivaltaisen oikeus- tai hallintoviranomaisen antama vastaava asiakirja, josta ilmenee, että nämä vaatimukset on täytetty,
- e ja f alakohdan osalta kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antama todistus.

Jos kyseisessä valtiossa ei anneta edellä tarkoitettuja asiakirjoja tai todistuksia, niiden sijasta voidaan antaa valahtoinen ilmoitus, jonka asianomainen antaa sen valtion, josta tämä on peräisin tai tulee, toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle, notaarille tai hyväksytylle ammatilliselle toimielimelle.

Jäsenvaltioiden on 44 artiklassa säädetyn määräajan kuluessa nimettävä ne viranomaiset ja toimielimet, joilla on toimivalta antaa edellä tarkoitettuja asiakirjoja ja todistuksia, sekä ilmoitettava ne muille jäsenvaltioille ja komissiolle viipymättä.

30 artikla

1. Jos julkista palveluhankintaa koskevan sopimuksen ehdokkailla tai tarjoajilla on oltava erityinen valtuutus tai niiden on oltava tietyn järjestön jäseniä voidakseen suorittaa kyseistä palvelua siinä maassa, josta ne ovat peräisin, hankintaviranomainen voi vaatia niitä osoittamaan tämän valtuutuksensa tai jäsenyytensä.

2. Ehdokasta tai tarjoajaa voidaan pyytää osoittamaan olevansa merkitty sen valtion määräysten mukaisesti, johon tämä on sijoittautunut, johonkin ammatti- tai toimialarekisteriin taikka antamaan 3 kohdassa tarkoitettu valahtoinen ilmoitus tai todistus siinä jäsenval-

▼B

tiössä, johon tämä on sijoittautunut, säädettyjen edellytysten mukaisesti.

3. Asianmukaiset ammatti- tai toimialarekisterit sekä vastaavat ilmoitukset ja todistukset ovat:

- Belgiassa ”Registre du commerce — Handelsregister” ja ”Ordres professionnels — Beroepsorden”,
- Tanskassa ”Erhvervs- og Selskabstyrelsen”,
- Saksassa ”Handelsregister”, ”Handwerksrolle” ja ”Vereinsregister”,
- Kreikassa palvelujen suorittajaa voidaan vaatia antamaan notaarille kyseisen ammatin harjoittamista koskeva valahtoinen ilmoitus; voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetuissa tapauksissa, suoritettaessa liitteessä I A mainittuja tutkimuspalveluja ammattirekisteri ”(Μητρώο Μελετητών)” ja ”Μητρώο Γραφείων Μελετητών”,
- Espanjassa ”Registro central de empresas consultoras y de servicios del ministerio de Economía y Hacienda”,
- Ranskassa ”Registre du commerce” ja ”Répertoire des métiers”,
- Italiassa ”Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato”, ”Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato” tai ”Consiglio nazionale degli ordini professionali”,
- Luxemburgissa ”Registre aux firmes” ja ”Rôle de la chambre des métiers”,
- Alankomaissa ”Handelsregister”,
- Portugalissa ”Registro nacional das Pessoas Colectivas”,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa palvelujen suorittajaa voidaan vaatia esittämään todistus joko ”Registrar of Companies” — tai ”Registrar of Friendly Societies” -rekisteriin merkinnästä taikka tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valahtoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä siinä valtiossa, johon on sijoittautunut,

▼A1

- Itävallassa ”Firmenbuch”, ”Gewerberegister”, ”Mitgliederverzeichnisse der Landeskammer”,
- Suomessa ”Kaupparekisteri”/”Handelsregistret”,
- Ruotsissa ”Aktiebolags-, Handels- eller Föreningsregistren”.

▼B*31 artikla*

1. Osoitukseksi palvelujen suorittajan luottokelpoisuudesta ja taloudellisesta tilanteesta voidaan yleensä toimittaa yksi tai useampi seuraavista viiteasiakirjoista:

- a) pankkien antamat asianmukaiset lausunnot tai todistus asianmukaisesta ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksesta;
- b) palvelujen suorittajan taseet tai otteet niistä, jos sen valtion yhtiölainsäädännössä, johon palvelujen suorittaja on sijoittautunut, edellytetään taseen julkistamista;
- c) lausunto palvelujen suorittajan kokonaisliikevaihdosta sekä liikevaihdosta sopimuksessa tarkoitettujen palvelujen osalta kolmelta viimeksi kuluneelta varainhoitovuodelta.

2. Hankintaviranomaisten on sopimusta koskevassa ilmoituksessaan tai tarjouspyynnössään ilmoitettava, mikä tai mitkä 1 kohdassa tarkoitettuja viiteasiakirjoista niille on esitettävä ja mitä muita viiteasiakirjoja on esitettävä.

3. Jos palvelujen suorittaja ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintaviranomaiselle sen pyytämiä viiteasiakirjoja, palvelujen suorittaja voi osoittaa taloudellisen tilanteensa ja luottokelpoisuutensa jollain muulla hankintaviranomaisen hyväksymällä asiakirjalla.

▼B

32 artikla

1. Palvelujen suorittajien kyky suorittaa palveluja voidaan arvioida erityisesti näiden ammattitaidon, tehokkuuden, kokemuksen ja luotettavuuden perusteella.
2. Palvelujen suorittajan tekninen suorituskyky voidaan osoittaa yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista suoritettavien palvelujen luonteen, määrän ja käyttötarkoituksen mukaan:
 - a) todistukset palvelujen suorittajan ja/tai yrityksen johtohenkilöiden sekä erityisesti palvelujen suorittamisesta vastaavien yhden tai useamman henkilön koulutuksesta ja ammatillisesta pätevyydestä;
 - b) luettelo tärkeimmistä palveluista sekä tiedot niiden arvosta, ajankohdasta sekä julkisesta tai yksityisestä vastaanottajasta viimeksi kuluneilta kolmelta vuodelta:
 - hankintaviranomaisille suoritettuja palveluja koskevien asiakirjojen on oltava toimivaltaisen viranomaisen antamia tai vahvistamia todistuksia,
 - yksityisille ostajille suoritettavat palvelut on hankkijan todistettava suoritetuiksi, tai jollei tämä ole mahdollista, palvelujen suorittajan on vakuutettava palvelut suoritetuiksi;
 - c) selvitys palvelujen suorittamiseen osallistuvista, sekä palvelujen suorittajan yritykseen kuuluvista että sen ulkopuolisista teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä toimielimistä, erityisesti niistä, jotka vastaavat laadunvalvonnasta;
 - d) selvitys palvelujen suorittajan työvoiman vuotuisesta keskimäärästä ja johtohenkilöiden lukumäärästä kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta;
 - e) selvitys työvälineistä, kalustosta tai teknisistä laitteista, jotka ovat palvelujen suorittajan käytettävissä palvelujen suorittamista varten;
 - f) selostus palvelujen suorittajan laadunvarmistustoimenpiteistä ja tämän yrityksen käyttämistä tutkimus- ja kokeilujärjestelmistä;
 - g) jos suoritettavat palvelut ovat monimutkaisia tai niitä tarvitaan poikkeuksellisesti vain tiettyä tarkoitusta varten, tarkastus, jonka suorittaa hankintaviranomainen tai tämän puolesta sen valtion, johon palvelujen suorittaja on sijoittautunut, toimivaltainen virallinen toimielin suostumuksellaan; tämä tarkastus koskee palvelujen suorittajan teknistä suorituskykyä ja tarvittaessa sen tutkimus- ja kokeilujärjestelmiä sekä laadunvalvontatoimenpiteitä;
 - h) ilmoitus siitä, miltä osin palvelujen suorittaja mahdollisesti aikoo antaa sopimuksen alihankkijoiden toteutettavaksi.
3. Hankintaviranomaisen on ilmoituksessaan tai tarjouspyynnössään ilmoitettava, mitkä edellä mainituista viiteasiakirjoista sille on esitettävä.
4. Edellä 31 artiklassa sekä tämän artiklan 1—3 kohdassa tarkoitettujen tietojen laajuus on suhteutettava sopimuksen kohteeseen, ja hankintaviranomaisten on otettava huomioon palvelujen suorittajien laillinen etu näiden yritysten teknisten salaisuuksien tai liikesalaisuuksien suojaamisen osalta.

33 artikla

Jos hankintaviranomaiset vaativat esitettäväksi riippumattomien toimielinten antamia todistuksia siitä, että palvelujen suorittaja täyttää tiettyjen laadunvarmistusstandardien vaatimukset, niiden on viitattava eurooppalaisten EN 45 000 -standardisarjojen mukaisten toimielinten vahvistamiin eurooppalaisiin EN 29 000 -standardisarjoihin perustuviin laadunvarmistusjärjestelmiin. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä muiden jäsenvaltioiden toimielinten antamat vastaavat todistukset. Niiden on myös hyväksyttävä muut palvelujen suorittajien toimittamat todistukset vastaavien laadunvarmistustoimenpiteiden suorittamisesta, jos näiden saatavissa ei ole mainittuja todistuksia tai nämä eivät voi hankkia niitä asetetussa määräajassa.

▼B

34 artikla

Hankintaviranomaiset voivat 29—32 artiklassa säädetyin rajoituksin pyytää palvelujen suorittajia täydentämään antamiaan todistuksia ja muita asiakirjoja tai täsmentämään niitä.

35 artikla

1. Jäsenvaltioiden, jotka pitävät virallisia luetteloja hyväksytyistä palvelujen suorittajista, on mukautettava luettelot 29 artiklan a—d ja g alakohdan sekä 30—32 artiklan säännöksiin.

2. Virallisiin luetteloihin merkityt palvelujen suorittajat voivat kutakin sopimusta varten toimittaa hankintaviranomaisille toimivaltaisan viranomaisen antaman todistuksen rekisteröinnistä. Todistuksessa on mainittava ne viiteasiakirjat, joiden perusteella palvelujen suorittajat on voitu merkitä luetteloon, sekä luokka, johon ne on luettelossa sijoitettu.

3. Muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten on hyväksyttävä toimivaltaisten toimielinten todistama merkintä virallisiin luetteloihin osoitukseksi palvelujen suorittajan luokituksensa mukaisesta soveltuvuudesta vain siltä osin kuin 29 artiklan a—d ja g alakohdassa, 30 artiklassa, 31 artiklan b ja c alakohdassa ja 32 artiklan a alakohdassa säädetään.

Virallisiin luetteloihin tehdyn merkinnän mukaisia tietoja ei saa kyseenalaistaa. Jokaiselta merkityltä palvelujen suorittajalta voidaan kuitenkin jokaisen sopimuksen yhteydessä vaatia lisätodistus sosiaaliturvamaksujen suorittamisesta.

Muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset saavat soveltaa edellä olevia säännöksiä vain niihin palvelujen suorittajiin, jotka ovat sijoittautuneet virallista luetteloa pitävään jäsenvaltioon.

4. Merkittäessä muista jäsenvaltioista olevia palvelujen suorittajia viralliseen luetteloon ei saa vaatia muita kuin kotimaisilta palvelujen suorittajilta vaadittavia todisteita ja ilmoituksia, eikä missään tapauksessa muita kuin 29—33 artiklassa tarkoitettuja todisteita ja ilmoituksia.

5. Virallisia luetteloita pitävien jäsenvaltioiden on ilmoitettava muille jäsenvaltioille sen toimielimen osoite, jolta merkintää luetteloihin voi hakea.

3 LUKU**Sopimusten tekemisen perusteet***36 artikla*

1. Hankintaviranomaisen on sopimuksia tehdessään käytettävä perusteena:

a) kun sopimus tehdään taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella, eri perusteita sopimuksen mukaan: esimerkiksi laatua, teknisiä ansioita, esteettisiä ja toiminnallisia ominaisuuksia, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, toimitusajankohtaa, toimitusaikaa ja suoritusaikaa, hintaa, tai

b) pelkästään alinta hintaa,

sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisten, tietyistä palveluista perittäviä korvauksia koskevien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten soveltamista.

2. Kun sopimus tehdään taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella, hankintaviranomaisen on ilmoitettava sopimusasiakirjoissa tai sopimusta koskevassa ilmoituksessa ne sopimuksen tekemisen perusteet, joita se aikoo soveltaa, mahdollisuuksien mukaan alenevassa järjestyksessä.

▼B

37 artikla

Jos tiettyä sopimusta varten jätetyt tarjoukset vaikuttavat suoritettavaan palveluun nähden poikkeuksellisen alhaisilta, hankintaviranomaisen on, ennen kuin se voi hylätä tarjoukset, pyydettävä kirjallisesti asianmukaisina pitämänsä täsmennykset tarjouksen eri osista ja tarkastettava nämä osat ottaen huomioon asiasta saadut selvitykset.

Hankintaviranomainen voi ottaa huomioon selvitykset, jotka perustuvat palvelun suorittamisen taloudellisuuteen, valittuihin teknisiin ratkaisuihin, palvelujen suorittajaa suosiviin poikkeuksellisen edullisiin palvelun suorittamisen edellytyksiin tai tarjoajan hankkeen omintakeisuuteen.

Jos sopimukseen liittyvissä asiakirjoissa edellytetään sopimuksen tekemistä alimman hinnan perusteella, hankintaviranomaisen on ilmoitettava komissiolle liian alhaisina pitämiensä tarjousten hylkäämisestä.

VII OSASTO

Loppusäännökset

38 artikla

Määräajat on laskettava määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1182/71 (1) mukaisesti.

▼M2

38a artikla

Hankintaviranomaisten tehdessä julkisia hankintoja koskevia sopimuksia jäsenvaltioiden on sovellettava suhteissaan ehtoja, jotka ovat yhtä edullisia kuin ehdot, jotka ne myöntävät kolmansille maille Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa tehtyä julkisia hankintoja koskevaa sopimusta (2), jäljempänä 'sopimus', soveltaessaan. Jäsenvaltioiden on tätä varten neuvoteltava keskenään sopimuksen soveltamisen edellyttämistä toteutettavista toimenpiteistä julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevässä neuvoo-antavassa komiteassa.

39 artikla

1. Tämän direktiivin soveltamisen tulosten arvioimiseksi jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tilastollinen kertomus hankintaviranomaisten edeltävänä vuonna tekemistä palveluhankintoja koskevista sopimuksista viimeistään 31 päivänä lokakuuta 1997 ja sen jälkeen vuosittain viimeistään 31 päivänä lokakuuta.

2. Tässä tilastollisessa kertomuksessa on eriteltävä vähintään:

a) direktiivin 93/36/ETY liitteessä I lueteltujen hankintaviranomaisten osalta:

- kunkin hankintaviranomaisen tekemien kynnysarvon alittavien sopimusten arvioitu kokonaisarvo,
- kunkin hankintaviranomaisen tekemien kynnysarvon ylittävien sopimusten lukumäärä ja arvo, ryhmiteltyinä mahdollisuuksien mukaan menettelyn, liitteessä I käytetyn luokituksen mukaisen palvelujen luokan ja sopimuspuoleksi valitun palvelujen suorittajan kansallisuuden mukaan, ja neuvottelumenettelyjen osalta 11 artiklan mukaisesti eriteltyinä siten, että kunkin jäsenvaltion ja kolmansien maiden kanssa tehtyjen sopimusten lukumäärä ja arvo ilmenevät erikseen;

(1) EYVL N:o L 124, 8.6.1971, s. 1

(2) Neuvoston päätös 94/800/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1994, Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986—1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1).

▼ M2

- b) kaikkien muiden tässä direktiivissä tarkoitettujen hankintaviranomaisten osalta kunkin hankintaviranomaisten ryhmän tekemien kynnysarvon ylittävien sopimusten lukumäärä ja arvo, mahdollisuuksien mukaan ryhmiteltyinä menettelyyn, liitteessä I käytetyn luokituksen mukaisen palvelujen luokan ja sopimuspuoleksi valitun palvelujen suorittajan kansallisuuden mukaan, ja neuvottelumenettelyjen osalta 11 artiklan mukaisesti eriteltyinä siten, että kunkin jäsenvaltion ja kolmansien maiden kanssa tehtyjen sopimusten lukumäärä ja arvo ilmenevät erikseen;
- c) direktiivin 93/36/ETY liitteessä I lueteltujen hankintaviranomaisten osalta kunkin hankintaviranomaisten ryhmän julkisia hankintoja koskevan sopimuksen poikkeusten perusteella tekemien sopimusten lukumäärä ja kokonaisarvo; kaikkien muiden tässä direktiivissä tarkoitettujen hankintaviranomaisten osalta kunkin hankintaviranomaisten ryhmän julkisia hankintoja koskevan sopimuksen poikkeusten perusteella tekemien sopimusten kokonaisarvo;
- d) mahdolliset muut 40 artiklan 3 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti määriteltävät tilastotiedot, joita vaaditaan julkisia hankintoja koskevan sopimuksen mukaan.

Tämän kohdan mukaisesti vaadittavat tilastolliset kertomukset eivät koske sopimuksia, joiden kohteena ovat liitteessä I A olevan 8. pääluokan palvelut, liitteessä I A olevan 5. pääluokan teleliikenteen palvelut, joiden CPC-viitenumerot ovat 7524, 7525 ja 7526, tai liitteessä I B luetellut palvelut, jos niiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on alle 200 000 ecua.

3. Komissio päättää 40 artiklan 3 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, millaisia tilastotietoja tämän direktiivin mukaisesti vaaditaan.

▼ B*40 artikla*

1. Komissiota avustaa päätöksellä 71/306/ETY perustettu julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevä neuvoo-antava komitea.
2. Liitteessä I A olevaan 5 pääluokkaan kuuluvien teletointapalvelujen osalta komissiota avustaa myös direktiivillä 90/531/ETY perustettu neuvoo-antava telehankintakomitea.
3. Tässä kohdassa määritellyn menettelyn osalta komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa, tarvittaessa äänestettyään, lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan.

Lausunto merkitään pöytäkirjaan; lisäksi jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus pyytää, että sen kanta merkitään pöytäkirjaan.

Komission on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon komitean lausunto. Sen on ilmoitettava komitealle, millä tavoin lausunto on otettu huomioon.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen komiteoiden on komission aloitteesta tai jäsenvaltion pyynnöstä tutkittava kaikki tämän direktiivin soveltamista koskevat kysymykset.

41 artikla

Korvataan julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/665/ETY⁽¹⁾ 1 artiklan 1 kohta seuraavasti:

- ”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivien 71/305/ETY, 77/62/ETY ja 92/50/ETY (*) soveltamisalaan kuuluviin sopimusten tekomenettelyihin liittyviin hankintaviranomaisten päätöksiin voidaan hakea

(1) EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 33

▼B

muutosta tehokkaasti ja erityisesti niin nopeasti kuin mahdollista seuraavien artikloiden ja erityisesti 2 artiklan 7 kohdan mukaisesti, kun edellä tarkoitettut päätökset ovat vastoin julkisia hankintoja koskevaa yhteisön oikeutta tai sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettuja kansallisia sääntöjä.

(*) EYVL N:o L 209, 24.7.1992, s. 1”

42 artikla

▼M1▼B

2. Korvataan direktiivin 71/305/ETY 4 a artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. a) Kansallisina valuuttoina ilmaistu kynnyсарvo tarkistetaan periaatteessa joka toinen vuosi 1 päivästä tammikuuta 1992. Kyseisen arvon laskemisen on perustuttava edellä tarkoitettujen valuttojen 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun viimeisenä päivänä päättyvän 24 kuukauden jakson keskimääräiseen päiväkurssiin suhteessa ecuun. Arvot julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* marraskuun alussa.

b) Julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevä neuvoa-antava komitea tarkastelee uudestaan a alakohdassa säädettyä laskentamenetelmää komission ehdotuksesta periaatteessa kahden vuoden kuluttua sen ensimmäisestä soveltamisesta.”

43 artikla

Viimeistään kolmen vuoden kuluttua siitä päivästä, jona jäsenvaltioiden on ollut pantava tämä direktiivi täytäntöön, komissio tarkastelee uudelleen tiiviissä yhteistyössä 40 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen komiteoiden kanssa tämän direktiivin soveltamista, mukaan lukien direktiivin soveltamisen vaikutukset liitteessä I A lueteltujen palvelujen suorittamiseen sekä teknisiä standardeja koskevat säännökset. Se arvioi erityisesti mahdollisuuksia direktiivin täysimittaiseksi soveltamiseksi muiden, liitteessä I B lueteltujen palvelujen suorittamiseen sekä sisäisten palvelujen vaikutuksia tämän alan markkinoiden todelliseen avautumiseen. Komissio tekee tarvittavat ehdotukset tämän direktiivin muuttamiseksi vastaavasti.

44 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 1 päivään heinäkuuta 1993 mennessä. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä viittaus tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

45 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LIITE I A

Palvelut, joita tarkoitetaan 8 artiklassa

Pääloukka	Kuvaus	CPC-viitenumero
1.	Huolto- ja korjauspalvelut	6112, 6122, 633, 886
2.	Maaliikenteen palvelut ⁽¹⁾ , myös panssariautopalvelut ja kuriiripalvelut paitsi postin kuljetus	712 (paitsi 71235), 7512, 87304
3.	Ilmaliikenteen henkilö- ja tavarankuljetuspalvelut paitsi postinkuljetus	73 (paitsi 7321)
4.	Maaliikenteen ⁽¹⁾ ja ilmaliikenteen postinkuljetuspalvelut	71235, 7321
5.	Teleliikenteen palvelut ⁽²⁾	752
6.	Rahoituspalvelut a) vakuutuspalvelut b) pankki- ja sijoituspalvelut ⁽³⁾	81:sta 812,814
7.	Tietokone- ja tietojenkäsittelypalvelut	84
8.	Tutkimus- ja kehittämisspalvelut ⁽⁴⁾	85
9.	Laskentatoimen palvelut, tilintarkastus- ja kirjanpito- palvelut	862
10.	Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut	864
11.	Liikkeenjohdon konsultointipalvelut ⁽⁵⁾ ja niihin liittyvät palvelut	865, 866
12.	Arkkitehtipalvelut: insinööripalvelut ja rakennushankkeiden suunnittelupalvelut; yhdyskuntasuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut; edellisiin liittyvät tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut; tekniset testaus- ja analysointipalvelut	867
13.	Mainostoimintapalvelut	871
14.	Rakennusten puhtaanapito- ja kiinteistöjen hallintapalvelut	874, 82201 — 82206
15.	Palkkio- tai sopimusperustaiset julkaisu- ja painamis- palvelut	88442
16.	Jätevesi- ja jätehuoltopalvelut; puhtaanapito ja vastaavat palvelut	94

⁽¹⁾ paitsi pääluokan 18 mukaiset rautatieliikenteen palvelut

⁽²⁾ paitsi äänipuhelin-, teleksi-, radiopuhelin-, henkilöhaku- ja satelliittipalvelut

⁽³⁾ paitsi arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseen laskuun, myyntiin, ostoon tai siirtoon liittyviä rahoituspalveluja koskevat sopimukset sekä keskuspankkipalvelut

⁽⁴⁾ paitsi muut tutkimus- ja kehittämisspalveluja koskevat sopimukset kuin ne, joiden hyöty koituu yksinomaan hankintaviranomaiselle käytettäväksi omassa liiketoiminnassa, edellyttäen, että hankintaviranomainen korvaa suoritettujen palvelun kokonaisuudessaan

⁽⁵⁾ paitsi välimies- ja sovittelupalvelut

▼B

LIITE I B

Palvelut, joita tarkoitetaan 9 artiklassa

Pääloukka	Kuvaus	CPC-viitenumero
17.	Hotelli- ja ravintolapalvelut	64
18.	Rautatieliikenteen palvelut	711
19.	Vesiliikenteen palvelut	72
20.	Liikenteeseen liittyvät ja sitä avustavat palvelut	74
21.	Lakiasiain palvelut	861
22.	Työn ja työvoiman välityspalvelut	872
23.	Etsivä- ja turvallisuuspalvelut (paitsi panssariautopalvelut)	873 (paitsi 87304)
24.	Koulutuspalvelut ja ammatilliset koulutuspalvelut	92
25.	Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut	93
26.	Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut	96
27.	Muut palvelut	

LIITE II

Tiettyjen teknisten eritelmien määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. ”teknisillä eritelmillä”: erityisesti tarjouskirjoihin sisältyvää teknisten vaatimusten kokonaisuutta, jossa määritellään rakennusurakalta, materiaailta, tuotteelta tai tavaralta vaadittavat ominaisuudet ja jonka avulla rakennusurakka, materiaali, tuote tai tavara voidaan kuvailla puolueettomasti siten, että se täyttää hankintayksikön sille asettaman käyttötarkoituksen. Näihin ominaisuuksiin kuuluvat laadun tai käyttöön soveltuvuuden taso, turvallisuus, mitat, mukaan lukien materiaaliin, tuotteeseen tai tavarahan kohdistuvat vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmän, termistön, tunnusten, testauksen ja testaustmenetelmien, pakkauksen, merkitsemisen tai etiketöinnin osalta. Ne sisältävät myös sääntöjä, jotka koskevat rakennusurakoiden suunnittelua ja hinnoittelua, testausta, tarkastusta ja hyväksymistä sekä rakennusmenetelmiä tai -tekniikkaa ja kaikkia muita teknisiä edellytyksiä, jotka hankintayksikkö voi yleisten tai erityisten määräysten nojalla asettaa valmiille työlle ja siihen kuuluville materiaaleille tai osille;
2. ”standardilla”: tunnustetun standardointielimen toistuvaa ja jatkuvaa käyttöä varten hyväksymää teknistä eritelmää, jonka noudattaminen ei pääsääntöisesti ole pakollista;
3. ”eurooppalaisilla standardeilla”: standardeja, jotka Euroopan standardointikomitea (CEN) tai Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (Cenélec) ovat yhteisten sääntöjensä mukaisesti vahvistaneet eurooppalaisiksi standardeiksi (EN) tai yhdenmukaistamisasiakirjoiksi (HD), tai jotka Euroopan telealan standardointilaitos (ETSI) on vahvistanut eurooppalaisiksi telealan standardeiksi (ETS),
4. ”eurooppalaisella teknisellä hyväksymisellä”: tuotteen kelpoisuudesta annettua myönteistä teknistä lausuntoa, joka perustuu rakennustyössä sovellettavien olennaisten vaatimusten täyttymiseen ottaen huomioon tuotteen perusominaisuudet ja sen nimenomaiset käyttö- ja soveltamisolosuhteet. Eurooppalaisen teknisen hyväksymisen antaa jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten hyväksymä toimielin;
5. ”yhteisillä teknisillä eritelmillä”: *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistuja jäsenvaltioiden kesken sovitulla menettelyllä laadittuja teknisiä eritelmiä;
6. ”olennaisilla vaatimuksilla”: turvallisuutta, terveyttä ja tiettyjä muita yleisen edun mukaisia näkökohtia koskevia vaatimuksia, jotka rakennusurakat voivat täyttää.

▼ **M2***LIITE III***PALVELUHANKINTOJA KOSKEVIEN SOPIMUSTEN ILMOITUSMALLI****A. ENNAKKOTIEDOT**

1. Hankintaviranomaisen nimi, osoite, puhelinnumero, sähköosoite, teleksi- ja telekopionumero sekä mahdollisen lisätietoja antavan yksikön vastaavat tiedot, jos ne ovat erilaiset
2. Hankintojen suunniteltu kokonaisarvo kussakin liitteessä I A ilmoitetun palvelun pääluokassa
3. Sopimuksen tekomenettelyjen arvioitu aloitusajankohta kussakin pääluokassa
4. Muut tiedot
5. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty
6. Päivä, jona Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on vastaanottanut ilmoituksen
7. Tieto siitä, sovelletaanko sopimukseen julkisia hankintoja koskevaa sopimusta

B. AVOIMET MENETTELYT

1. Hankintaviranomaisen nimi, osoite, puhelinnumero, sähköosoite, teleksi- ja telekopionumero
2. Palvelun pääluokka ja kuvaus. CPC-viitenumero. Suoritettavien palvelujen määrä. Maininta erityisesti lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu ajankohta, jolloin kyseisiä lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää. Säännöllisten sopimusten tai tietyn ajanjakson aikana uudistettavien sopimusten osalta myös myöhempien suunniteltuja palveluhankintoja koskevien tarjouskilpailujen arvioitu ajankohta, jos se on tiedossa
3. Toimituspaikka
 - a) Tieto siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietylle ammattikunnalle
 - b) Viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen
 - c) Tieto siitä, onko oikeushenkilöiden ilmoitettava palvelun suorittamisesta vastaavan henkilöstön nimet ja ammatillinen pätevyys
5. Tieto siitä, voivatko palvelujen suorittajat tehdä osatarjouksia kyseisistä palveluista
6. Mahdollinen vaihtoehtojen esittämiskielto
7. Päivämäärä, jolloin palvelu on viimeistään suoritettava loppuun tai palveluhankintaa koskevan sopimuksen voimassaoloaika ja mahdollisuuksien mukaan päivämäärä, jona palvelu on viimeistään aloitettava tai suoritettava.
 - a) Sen palveluyksikön nimi ja osoite, josta tarvittavat asiakirjat voi pyytää
 - b) Tarvittaessa päivämäärä, jona kyseiset pyynnöt on viimeistään esitettävä
 - c) Kyseisistä asiakirjoista mahdollisesti perittävä maksu ja maksuehdot
9. a) Päivämäärä, jona tarjousten vastaanottaminen päättyy
 - b) Osoite, johon tarjoukset on lähetettävä
 - c) Kieli tai kielet, jo(i)lla tarjoukset on laadittava
10. a) Henkilöt, jotka saavat olla läsnä tarjousten avaustilaisuudessa
 - b) Avaustilaisuuden päivä, kellonaika ja paikka
11. Mahdollisesti vaadittavat vakuudet ja takuut
12. Tärkeimmät rahoitusta ja maksua koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja/tai viittaukset säädöksiin, joissa niitä säännellään
13. Sopimuspuoleksi valittavalta palvelujen suorittajien ryhmittymältä mahdollisesti vaadittava oikeudellinen muoto
14. Palvelujen suorittajan omaa asemaa koskevat tiedot sekä tältä vaadittavan taloudellisen ja teknisen suorituskyvyn vähimmäistason toteamiseksi tarvittavat tiedot ja muodollisuudet

▼ **M2**

15. Aika, joka tarjoajan on pidettävä tarjouksensa voimassa
16. Sopimuksen tekemisen perusteet ja mahdollisuuksien mukaan niiden tärkeysjärjestys. Muut perusteet kuin halvin hinta on mainittava, jos ne eivät ilmene sopimusasiakirjoista
17. Muut tiedot
18. Päivä(t), jo(i)na ennakkotietoja koskeva ilmoitus on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* tai maininta siitä, ettei sitä ole julkaistu
19. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty
20. Päivä, jona Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on vastaanottanut ilmoituksen
21. Tieto siitä, sovelletaanko sopimukseen julkisia hankintoja koskevaa sopimusta

C. RAJOITETUT MENETTELYT

1. Hankintaviranomaisen nimi, osoite, puhelinnumero, teleksi- ja telekopionumero
2. Palvelun pääluokka ja kuvaus. CPC-viitenumero. Suoritettavien palvelujen määrä. Maininta erityisesti lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu ajankohta, jolloin kyseisiä lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää. Säännöllisten sopimusten tai tietyn ajanjakson aikana uudistettavien sopimusten osalta myös myöhempien suunniteltuja palveluhankintoja koskevien tarjouskilpailujen arvioitu ajankohta, jos se on tiedossa
3. Toimituspaikka
 - a) Tieto siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle
 - b) Viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen
 - c) Tieto siitä, onko oikeushenkilöiden ilmoitettava palvelun suorittamisesta vastaavan henkilöstön nimet ja ammatillinen pätevyys
5. Tieto siitä, voivatko palvelujen suorittajat tehdä osatarjouksia kyseisistä palveluista
6. Niiden palvelujen suorittajien suunniteltu (tai likimääräinen) lukumäärä, joilta tarjouksia pyydetään
7. Mahdollinen vaihtoehtojen esittämiskielto
8. Päivämäärä, jolloin palvelu on viimeistään suoritettava loppuun tai palveluhankintaa koskevan sopimuksen voimassaoloaika ja mahdollisuuksien mukaan päivämäärä, jona palvelu on viimeistään aloitettava tai suoritettava
9. Sopimuspuoleksi valittavalta palvelujen suorittajien ryhmittymältä mahdollisesti vaadittava oikeudellinen muoto
 - a) Mahdollisesti noudatettavan nopeutetun menettelyn perustelut
 - b) Päivämäärä, jona osallistumishakemusten vastaanottaminen päättyy
 - c) Osoite, johon osallistumishakemukset on toimitettava
 - d) Kieli tai kielet, jo(i)lla osallistumishakemukset on laadittava
11. Tarjouspyyntöjen viimeinen lähetyspäivä
12. Mahdollisesti vaadittavat vakuudet ja takuut
13. Palvelujen suorittajan omaa asemaa koskevat tiedot sekä tältä vaadittavan taloudellisen ja teknisen suorituskyvyn vähimmäistason toteamiseksi tarvittavat tiedot ja muodollisuudet
14. Sopimuksen tekemisen perusteet, jos ne eivät käy ilmi tarjouspyynnöstä, ja mahdollisuuksien mukaan niiden tärkeysjärjestys
15. Muut tiedot
16. Päivä(t), jo(i)na ennakkotietoja koskeva ilmoitus on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* tai maininta siitä, ettei sitä ole julkaistu
17. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty
18. Päivä, jona Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on vastaanottanut ilmoituksen
19. Tieto siitä, sovelletaanko sopimukseen julkisia hankintoja koskevaa sopimusta

▼ M2

D. NEUVOTTELUMENETTELYT

1. Hankintaviranomaisen nimi, osoite, puhelinnumero, teleksi- ja telekopionumero
2. Palvelun pääluokka ja kuvaus. CPC-viitenumero. Suoritettavien palvelujen määrä. Maininta erityisesti lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu ajankohta, jolloin kyseisiä lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää. Säännöllisten sopimusten tai tietyn ajanjakson aikana uudistettavien sopimusten osalta myös myöhempien suunniteltuja palveluhankintoja koskevien tarjouskilpailujen arvioitu ajankohta, jos se on tiedossa
3. Toimituspaikka
4. a) Tieto siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietylle ammattikunnalle
b) Viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen
c) Tieto siitä, onko oikeushenkilöiden ilmoitettava palvelun suorittamisesta vastaavan henkilöstön nimet ja ammatillinen pätevyys
5. Tieto siitä, voiko palvelujen suorittaja tehdä osatarjouksia kyseisistä palveluista
6. Niiden palvelujen suorittajien suunniteltu (tai likimääräinen) lukumäärä, joilta tarjouksia pyydetään
7. Mahdollinen vaihtoehtojen esittämiskielto
8. Päivämäärä, jolloin palvelu on viimeistään suoritettava loppuun tai palveluhankintaa koskevan sopimuksen voimassaoloaika ja mahdollisuuksien mukaan päivämäärä, jona palvelu on viimeistään aloitettava tai suoritettava
9. Sopimuspuoleksi valittavalta palvelujen suorittajien ryhmittymältä mahdollisesti vaadittava oikeudellinen muoto.
10. a) Mahdollisesti noudatettavan nopeutetun menettelyn perustelut
b) Päivämäärä, jona osallistumishakemusten vastaanottaminen päättyy
c) Osoite, johon osallistumishakemukset on toimitettava
d) Kieli tai kielet, jo(i)lla osallistumishakemukset on laadittava
11. Mahdollisesti vaadittavat vakuudet ja takuut
12. Palvelujen suorittajan omaa asemaa koskevat tiedot sekä tältä vaadittavan taloudellisen ja teknisen suorituskyvyn vähimmäistason toteamiseksi tarvittavat tiedot ja muodollisuudet
13. Hankintaviranomaisen mahdollisesti jo valitsemien palvelujen suorittajien nimet ja osoitteet
14. Muut tiedot
15. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty
16. Päivä, jona Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on vastaanottanut ilmoituksen
17. Päivä(t), jo(i)na ilmoitus on aikaisemmin julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*
18. Tieto siitä, sovelletaanko sopimukseen julkisia hankintoja koskevaa sopimusta

E. ILMOITUS TEHDYISTÄ SOPIMUKSISTA

1. Hankintaviranomaisen nimi ja osoite
2. Valittu sopimuksen tekomenettely. Perustelut mahdolliselle neuvottelumenettelyn noudattamiselle ilman ennalta julkaistua sopimusta koskevaa ilmoitusta (11 artiklan 3 kohta)
3. Palvelun pääluokka ja kuvaus. CPC-viitenumero. Hankittujen palvelujen määrä
4. Päivä, jona sopimus on tehty
5. Sopimuksen tekemisen perusteet
6. Vastaanotettujen tarjousten lukumäärä
7. Valittujen yhden tai useamman palvelujen suorittajan nimi ja osoite
8. Maksettu hinta tai hinnan ala- ja yläraja (vähintään/enintään)

▼ M2

9. Valitun (valittujen) tarjouksen (tarjousten) arvo(t) tai kallein ja halvin tarjous, jotka otettiin huomioon sopimuksen teossa
10. Mahdollisesti alihankintana kolmansille annettavan sopimuksen osuus ja sen arvo
11. Muut tiedot
12. Päivä, jona sopimusta koskeva ilmoitus on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*
13. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty
14. Päivä, jona Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on vastaanottanut ilmoituksen
15. Jos sopimus koskee liitteessä I B lueteltuja palveluja, hankintaviranomaisen suostumus ilmoituksen julkaisemiseen (16 artiklan 3 kohta).

LIITE IV

A. Suunnittelukilpailua koskeva ilmoitus

1. Hankintaviranomaisen nimi, osoite, sähköosoite, puhelinnumero, teleksi- ja telekopionumero sekä samat tiedot palveluyksiköstä, josta on saatavissa tarvittavia asiakirjoja.
2. Hankkeen kuvaus.
3. Suunnittelukilpailun laji: avoin tai rajoitettu.
4. Avoimessa suunnittelukilpailussa: määräaika hankesuunnitelmien vastaanottamiselle.
5. Rajoitetussa suunnittelukilpailussa:
 - a) osallistujien suunniteltu lukumäärä;
 - b) mahdollisesti jo valittujen osallistujien nimet;
 - c) osallistujien valintaperusteet;
 - d) määräaika osallistumishakemusten vastaanottamiselle.
6. Tieto siitä, onko osallistuminen mahdollisesti rajattu tietylle ammattikunnalle.
7. Hankkeiden arviointiperusteet.
8. Mahdollisesti valittujen tuomariston jäsenten nimet.
9. Tieto siitä, onko tuomariston päätös hankintaviranomaista sitova.
10. Mahdollisesti jaettavien palkintojen lukumäärä ja arvo.
11. Tiedot kaikille osallistujille mahdollisesti maksettavista rahasummista.
12. Tieto siitä, saavatko palkittujen hankesuunnitelmien tekijät ottaa vastaan lisäsopimuksia.
13. Muut tiedot.
14. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
15. Päivä, jona Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on vastaanottanut ilmoituksen.

B. Suunnittelukilpailujen tulokset

1. Hankintaviranomaisen nimi, osoite, puhelinnumero, sähköosoite, teleksi- ja telekopionumero.
2. Hankkeen kuvaus.
3. Osallistujien kokonaislukumäärä.
4. Ulkomaisten osallistujien lukumäärä.
5. Suunnittelukilpailun voittaja(t).
6. Mahdolliset palkinnot.
7. Muut tiedot.
8. Viittaus suunnittelukilpailua koskevaan ilmoitukseen.
9. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
10. Päivä, jona Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on vastaanottanut ilmoituksen.